РЕФЕРАТИВНО-НАУКОВИЙ ЖУРНАЛ

ISSN 2521-1463

СУДОВО-ПСИХОЛОГІЧНА ЕКСПЕРТИЗА.

Застосування поліграфа і спеціальних знань в юридичній практиці

ОНЛАЙН-ЖУРНАЛ ЗАСНОВАНО У 2016 РОЦІ

НОМЕР ЖУРНАЛУ

№ 5 (28)

Вересень – жовтень 2019 р.

DOI 10.53672/ej.5.2019

expertize-journal.org.ua

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Назаров О. А.
Євдокимова Н. О.
Кириченко О. А.
Калинка Г. І.
Цільмак О. М.
Мотлях О. І.

Барко В. І.
Лефтеров В. О.
Коренюк П. І.
Алікіна Н. В.
Попова Г. В.
Вітомський Ю. Л.

Землянська О. В.

Чернякова О. В.
Большаков С. І.
Тунтула О. С.
Ткач Ю. Д.
Єгорова Т. М.
Лисенко А. Б.

Шаповалов В. О.
Савкіна Т. В.
Савостін О. П.
Безушко С. В.
Вербина Ю. В.
Хлонь О. М.

Інститут Ψ Kyiv ПСИХОЛОГІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ І ПОЛІГРАФА

ВИДАЄТЬСЯ ЗА СПРИЯННЯ

Київського міжнародного судово-експертного інституту психологічної експертизи і досліджень на поліграфі

ROR 02xc7et08

Номер на сайті

ISSN 2521-1463

9 772521 146000

ЗАСНОВНИК І ВИДАВЕЦЬ
Назаров Олег Анатолійович
канд. психол. наук, доцент, ветеран війни — учасник бойових дій з 2015 року, суб'єкт ветеранського підприємництва, судовий експерт

ВИДАВНИК НАЗАРОВ О. А.

DOI: 10.53672/ej.5.2019

Судово-психологічна експертиза

Застосування поліграфа і спеціальних знань в юридичній практиці

Реферативно-науковий online журнал

Електронне видання

Виходить один раз на два місяці

Засновано у травні 2016 року

2019, № 5 (28)

вересень – жовтень 2019 р.

Київ
expertize-journal.org.ua

DOI: 10.53672/ej.5.2019[1]
УДК 159:34(05)+159:371(05)+347.948
ББК 67.5:88.4
С89

ISSN 2521-1463 (Online)
EAN-13 9772521146000

Ідентифікатор медіа R40-05509 (рішення Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення від 26.09.2024 № 2785)

Засновник і видавець: кандидат психологічних наук, доцент, ветеран війни — учасник бойових дій, суб'єкт ветеранського підприємництва Назаров Олег Анатолійович[3]

Видається за сприяння ТОВ «Київський міжнародний судово-експертний інститут психологічної експертизи і досліджень на поліграфі», ROR 02xc7et08[2]

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції серія ДК № 8355 від 09.06.2025

С89 **Судово-психологічна експертиза.** Застосування поліграфа і спеціальних знань в юридичній практиці : реферат.-наук. online журн. — 2019. — № 5 (28) (вересень – жовтень 2019). — 50 с. — URL: expertize-journal.org.ua.

Журнал присвячений теорії і практиці судово-психологічної експертизи, застосуванню поліграфа та інших спеціальних знань у юридичній діяльності. Номер містить оригінальні статті й реферати праць з юридичної психології, судової експертизи та суміжних галузей, а також новини журналу й розділ «Новини інженерної психології та психотехніки».

Для судових експертів, психологів, поліграфологів, правників, науковців і здобувачів освіти.

УДК 159:34(05)+159:371(05)+347.948

Редакційна колегія не завжди поділяє позицію авторів. Рукописи можуть рецензуватися і не повертаються. За точність викладеного матеріалу та достовірність інформації, що міститься в опублікованих матеріалах, відповідальність несуть автори. Зміни тексту та скорочення, що не впливають на зміст матеріалів, а також їх перейменування вносяться редакцією без узгодження з автором. Комерційне використання матеріалу заборонено. Авторські права належать їх авторам. Видання практикує політику негайного відкритого доступу до опублікованого змісту.

Електронна сторінка номера — див. «Посилання»[1]

Журнал включено до: Google Scholar, ISSN Portal, Crossref, Реєстр наукових видань України, Polska Bibliografia Naukowa (PBN), Реєстр суб'єктів у сфері медіа.

Випуск сформовано в електронному архіві журналу з матеріалів, оприлюднених на сайті видання; дати першого оприлюднення зазначено біля кожного матеріалу.

© Автори матеріалів, 2019
© Видавник Назаров О. А., оформлення PDF-версії, 2019

Редакційна колегія

Головний редактор — видавець (засновник видання)

Назаров О. А. — канд. психол. наук, доцент, ветеран війни — учасник бойових дій, суб'єкт ветеранського підприємництва, атестований судовий експерт за спеціальністю 14.1 «Психологічні дослідження» (стаж експертної діяльності з 2000 р.), поліграфолог, правознавець

Заступники головного редактора

Євдокимова Н. О. — д-р психол. наук, професор; ПВНЗ «Міжнародний класичний університет ім. Пилипа Орлика», ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (психологічні науки)

Кириченко О. А. — д-р юрид. наук, професор; ПВНЗ «Міжнародний класичний університет ім. Пилипа Орлика» (юридичні науки)

Відповідальний секретар

Калинка Г. І. — ПВНЗ «Міжнародний класичний університет ім. Пилипа Орлика», здобувач ступеня доктора філософії (юридична психологія)

Члени редакційної колегії

Цільмак О. М. — д-р юрид. наук, канд. психол. наук, професор; Одеський державний університет внутрішніх справ

Мотлях О. І. — д-р юрид. наук, професор, заслужений юрист України; Національна академія внутрішніх справ

Барко В. І. — д-р психол. наук, професор; Державний науково-дослідний інститут МВС України

Лефтеров В. О. — д-р психол. наук, професор; Національний університет «Одеська юридична академія»

Коренюк П. І. — д-р екон. наук, професор, академік Академії економічних наук України; Дніпровський державний технічний університет

Алікіна Н. В. — канд. психол. наук, старший науковий співробітник, експерт вищого кваліфікаційного класу

Попова Г. В. — канд. психол. наук, доцент; НТУ «Харківський політехнічний інститут»

Вітомський Ю. Л. — канд. психол. наук, доцент; Київський університет інтелектуальної власності та права НУ «ОЮА»

Землянська О. В. — д-р психол. наук, професор; професор кафедри соціології та психології факультету № 6 Харківського національного університету внутрішніх справ, полковник міліції у відставці

Чернякова О. В. — канд. психол. наук, доцент; Київський університет інтелектуальної власності та права НУ «ОЮА»

Хлонь О. М. — канд. психол. наук, доцент; Київський університет інтелектуальної власності та права НУ «ОЮА»

Большаков С. І. — канд. військ. наук, доцент; ТОВ «Науково-дослідний інститут судової експертизи та оцінки», атестований судовий експерт

Тунтула О. С. — канд. юрид. наук, доцент; Чорноморський національний університет ім. Петра Могили

Ткач Ю. Д. — канд. юрид. наук; Одеський державний університет внутрішніх справ

Безушко С. В. — канд. пед. наук, доцент; ПВНЗ «Міжнародний класичний університет ім. Пилипа Орлика»

Вербина Ю. В. — канд. психол. наук, доцент; ПВНЗ «Міжнародний класичний університет ім. Пилипа Орлика»

Єгорова Т. М. — старший науковий співробітник; Харківський НДІ судових експертиз ім. М. С. Бокаріуса (Полтавське відділення), атестований судовий експерт

Савкіна Т. В. — старший науковий співробітник; Харківський НДІ судових експертиз ім. М. С. Бокаріуса, атестований судовий експерт

Савостін О. П. — старший судовий експерт; Одеський НДІ судових експертиз, атестований судовий експерт

Лисенко А. Б. — експерт-поліграфолог; Міжнародна асоціація професіоналів у поліграфології (AIPP)

Шаповалов В. О. — експерт-поліграфолог, атестований судовий експерт; ГО «Колегія поліграфологів України»

Зміст

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ 4

ПЕРЕДМОВА 8

РОЗДІЛ 1. НАУКОВІ ПУБЛІКАЦІЇ (СТАТТІ, РЕФЕРАТИ СТАТЕЙ) 10

1.1. Теорія та історія застосування спеціальних знань *10*

Кириченко О. А., Ланцедова Ю. О., Ткач Ю. Д., Тунтула О. С. Методичні вказівки та курс лекцій зі спецкурсу «Правовий статус та можливості суб'єктів подолання господарських кримінальних та інших правопорушень» : навчально-методичний посібник 10

Кириченко О. А., Ткач Ю. Д., Тунтула О. С. Методичні вказівки та курс лекцій зі спецкурсу «Інноваційні засоби подолання господарських кримінальних та інших правопорушень» : навчально-методичний посібник 13

1.2. Проблемні аспекти застосування поліграфа *16*

Усиков И. П., Черненко Р. В. Компоненти формулювання запитань порівняння: збірник спеціальних запитань 16

1.3. Судово-психологічна експертиза *19*

«Консультація»: запит на проведення судово-психологічної експертизи з різних підстав, зокрема із застосуванням поліграфа 19

«Консультація»: запит, замовлення на проведення судово-психологічної експертизи за різними підставами, у тому числі із застосуванням поліграфа 20

Землянська О. В. Проблеми судово-психологічної експертизи дорожньо-транспортних пригод 21

Лемик Р. Я. Судово-психологічна експертиза в цивільному процесі України (проблеми теорії та практики) : Автореф. дис... канд. юрид. наук: 19.00.06 24

Кощинець В. В. Використання спеціальних психологічних знань судом при розгляді кримінальних справ про злочини проти життя, здоров'я та гідності особи : [монографія] 27

1.4. Правове та науково-прикладне забезпечення професійної діяльності *30*

«Консультація»: запит, замовлення на проведення судово-психологічної експертизи за різними підставами, у тому числі із застосуванням поліграфа 30

РОЗДІЛ 2. НОВИНИ ЖУРНАЛУ 32

КНДІСЕ Міністерства юстиції України розробив та 20 серпня 2019 року опублікував проект Національного стандарту «Судова психологічна експертиза. Використання поліграфу. Загальні вимоги» для обговорення зацікавленими сторонами 32

Поліграфолог Олег Назаров про особливості проходження детектора брехні під час «поліграф-челендж» в Україні 32

Як обдурити детектор брехні: коментарі поліграфолога (мова оригіналу — російська) 32

РОЗДІЛ 3. НОВИНИ ІНЖЕНЕРНОЇ ПСИХОЛОГІЇ ТА ПСИХОТЕХНІКИ 35

Комп'ютерні поліграфи Stoelting у навчанні поліграфологів 35

ЧИТАЧІ ТАКОЖ ШУКАЮТЬ 38

ВИМОГИ ДО СТАТЕЙ І ТЕЗ АВТОРІВ 41

ВІДОМОСТІ ПРО ЖУРНАЛ 44

ВИХІДНІ ДАНІ 50

СЛОВО РЕДАКЦІЇ

Передмова

Журнал «Судово-психологічна експертиза. Застосування поліграфа і спеціальних знань в юридичній практиці» належить до реферативно-наукових видань. Оригінальні дослідження ми оприлюднюємо вперше, а найцікавіші праці, що вже вийшли в інших виданнях, подаємо як реферати: стислий виклад змісту, анотацію та бібліографічний опис першоджерела за ДСТУ 8302:2015. Реферат не замінює оригіналу — він допомагає знайти саме те дослідження, яке потрібне вам сьогодні.[1]

Вітаємо, колеги! Перед вами номер 2019, № 5 (28) за вересень–жовтень 2019 року. Тут 9 матеріалів для тих, кого цікавлять судово-психологічна експертиза, поліграф і виявлення обману, і для тих, хто тільки обирає свій шлях у юридичній психології.

> *Чи знали ви? Свій «момент еврики» Алек Джеффріс пережив о 9:05 у понеділок, 10 вересня 1984 року, у лабораторії Університету Лестера: так з'явилася ДНК-дактилоскопія. Метод став відомим 1986 року, коли допоміг розкрити подвійне вбивство. У 2019 році минає 35 років від цієї події.*[2]

Можливо, саме ваше дослідження стане наступною сторінкою історії судової експертизи. Читайте, сперечайтеся, пишіть до журналу — і повертайтеся до архіву номерів по нові матеріали.

Редакція журналу

REFERENCES

1. DSTU 3017:2015. Informatsiia ta dokumentatsiia. Vydannia. Osnovni vydy. Terminy ta vyznachennia poniat [Information and Documentation. Publications. Main Types. Terms and Definitions]. [Chynnyi vid 2016-07-01]. Vyd. ofits. Pp. 4.14.2.2, 4.14.2.7. Referaty prats, opryliudnenykh ranishe, podano iz zaznachenniam imeni avtora ta dzherela zapozychennia

vidpovidno do p. 1 ch. 2 st. 22 Zakonu Ukrainy "Pro avtorske pravo i sumizhni prava" vid 01.12.2022 № 2811-IX; akty orhaniv derzhavnoi vlady ta ofitsiini dokumenty sudovoho kharakteru ne okhoroniaiutsia avtorskym pravom (p. 3 ch. 1 st. 8 tsoho Zakonu). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-20 (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

2. Celebrating 40 years of DNA fingerprinting. University of Leicester. URL: https://le.ac.uk/news/2024/september/dna-fingerprinting (data zvernennia: 04.11.2026).

Розділ 1. Наукові публікації (статті, реферати статей)

Позначки: «Анотація» — оригінальний матеріал, уперше оприлюднений у журналі; «Реферат» — виклад праці або офіційного документа, уперше оприлюднених в іншому виданні чи на іншому ресурсі; під кожним рефератом наведено відомості про першу публікацію. До наукових публікацій подано розширену анотацію українською мовою з ключовими словами та англомовну анотацію (Abstract, Keywords); наявний DOI зазначено біля відомостей про оприлюднення. Цифри у квадратних дужках відсилають до списку References після кожної публікації: описи за ДСТУ 8302:2015, українські й російські назви подано латиницею (транслітерація за постановою Кабінету Міністрів України від 27.01.2010 № 55), їхній переклад англійською — у квадратних дужках.

Читачеві. За кожною публікацією цього номера стоять реальні справи: кримінальні провадження, сімейні спори, позови про відшкодування моральної шкоди, перевірки із застосуванням поліграфа. Анотація допоможе швидко зорієнтуватися, а повний текст за посиланням відкриє методики, аргументи сторін і правові позиції Верховного Суду, які можуть знадобитися у вашій наступній справі. Читайте, порівнюйте з власною практикою і діліться знайденим з колегами.

1.1. ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ ЗАСТОСУВАННЯ СПЕЦІАЛЬНИХ ЗНАНЬ

Методичні вказівки та курс лекцій зі спецкурсу «Правовий статус та можливості суб'єктів подолання господарських кримінальних та інших правопорушень» : навчально-методичний посібник[1]

Кириченко О. А., Ланцедова Ю. О., Ткач Ю. Д., Тунтула О. С.

Реферат · оприлюднено 20.09.2019

Реферат. Навчально-методичний посібник Кириченка О. А., Ланцедової Ю. О., Ткача Ю. Д. і Тунтули О. С. (Київ : Видавець Назаров О. А., 2019, 580 с.) забезпечує вибіркову дисципліну «Правовий статус та можливості суб'єктів подолання господарських кримінальних та інших правопорушень» для магістрів галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право». Видання поєднує курс лекцій, методичні вказівки та інше забезпечення вивчення дисципліни і вийшло як додаток до електронного реферативно-наукового журналу «Судово-психологічна експертиза. Застосування поліграфа і спеціальних знань в юридичній практиці». Перша змістова лінія посібника стосується загальнотеоретичних засад правового статусу. Автори пропонують інноваційні доктрини базисних завдань і об'єктів юриспруденції та напрямів юридичної діяльності, механізму передачі влади від виборців до суб'єктів владних повноважень, трьох базисних властивостей права. Права, свободи, обов'язки та інтереси розглянуто як базисні категорії правового статусу соціосуб'єктів; з'ясовано їхні поняття та співвідношення, обґрунтовано п'ять ступенів неприпустимості погіршення правового статусу соціосуб'єктів і запропоновано низку інших концепцій цього статусу. Друга лінія присвячена інформаційній основі протидії правопорушенням: автори розробляють ступеневий сутнісний видовий поділ об'єктивних, суб'єктивних і змішаних джерел антиделіктних відомостей та описують послідовність і процедуру роботи з ними. Посібник рекомендувала вчена рада Міжнародного класичного університету імені Пилипа Орлика (протокол № 11 від 26.06.2019); рецензентами виступили доктори юридичних наук І. І. Котюк (Київський національний університет імені Тараса Шевченка), І. В. Пиріг (Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ) і Е. Б. Хачатуров (Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова). Посібник адресовано також викладачам і студентам інших юридичних закладів вищої освіти та працівникам антиделіктних органів. Для слідчих, прокурорів, адвокатів і судових експертів, які працюють у провадженнях про госпо-

дарські правопорушення, найбільший практичний інтерес становлять положення про види джерел антиделіктних відомостей і порядок роботи з ними, а для науковців – авторська система категорій правового статусу.

Ключові слова: правовий статус, соціосуб'єкт, суб'єкти подолання правопорушень, господарські правопорушення, права і свободи, юридичні обов'язки, джерела антиделіктних відомостей, антиделіктна діяльність, навчально-методичний посібник.

Methodological Guidelines and a Course of Lectures for the Special Course "Legal Status and Capabilities of the Subjects Countering Economic, Criminal and Other Offences": A Study Guide

Kyrychenko O. A., Lantsedova Yu. O., Tkach Yu. D., Tuntula O. S.

Abstract. This study guide by Kyrychenko O. A., Lantsedova Yu. O., Tkach Yu. D. and Tuntula O. S. (Kyiv: Publisher Nazarov O. A., 2019, 580 pp.) supports an elective course on the legal status and capabilities of the bodies and persons that counter economic, criminal and other offences, taught to Master's students in Law. It combines a course of lectures, methodological guidelines and other learning materials and was issued as a supplement to the journal Forensic Psychological Examination. Application of the Polygraph and Special Knowledge in Legal Practice. The first part develops the authors' general theory of legal status. They put forward doctrines on the basic tasks and objects of jurisprudence and the areas of legal activity, on the mechanism by which power passes from voters to holders of public authority, and on three basic properties of law. Rights, freedoms, duties and interests are treated as the core categories of the legal status of social actors; the authors define them, show how they relate to one another and propose five degrees of inadmissibility of worsening a person's legal status. The second part concerns the information base for countering offences: it classifies objective, subjective and mixed sources of information about offences and sets out the sequence and procedure for working with them. The guide was approved by the Academic Council of the Pylyp Orlyk International Classical University and reviewed by Doctors of

Law I. I. Kotiuk, I. V. Pyrih and E. B. Khachaturov. It will interest lecturers, students, investigators, defence lawyers and forensic experts working on cases involving economic offences.

Keywords: legal status, social actors, economic offences, rights and freedoms, legal duties, sources of evidence, countering offences, legal education, study guide.

Першоджерело: Кириченко О. А., Ланцедова Ю. О., Ткач Ю. Д., Тунтула О. С. Методичні вказівки та курс лекцій зі спецкурсу «Правовий статус та можливості суб'єктів подолання господарських кримінальних та інших правопорушень» : навч.-метод. посіб. Київ : Видавець Назаров О. А., 2019. 580 с. (Додаток до електронного реферативно-наукового журналу «Судово-психологічна експертиза. Застосування поліграфа і спеціальних знань в юридичній практиці»).[1] Реферат оприлюднено в журналі 20.09.2019.

REFERENCES

1. Metodychni vkazivky ta kurs lektsii zi spetskursu "Pravovyi status ta mozhlyvosti subiektiv podolannia hospodarskykh kryminalnykh ta inshykh pravoporushen" [Methodological Guidelines and a Course of Lectures for the Special Course "Legal Status and Capabilities of the Subjects Countering Economic, Criminal and Other Offences": A Study Guide] : navchalno-metodychnyi posibnyk : referat / Kyrychenko O. A. ta in. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi. 2019. № 5 (28). URL: https://expertize-journal.org.ua/profesor-kirichenko-o-a/1000-kirichenko-o-a-lantsedova-yu-o-tkach-yu-d-tuntula-o-s-metodichni-vkazivki-ta-kurs-lektsij-zi-spetskursu-pravovij-status-ta-mozhlivosti-sub-ektiv-podolannya-gospodarskikh-kriminalnikh-ta-inshikh-pravoporushen-navchalno-metodichnij-posibnik (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

Методичні вказівки та курс лекцій зі спецкурсу «Інноваційні засоби подолання господарських кримінальних та інших правопорушень» : навчально-методичний посібник[1]

Кириченко О. А., Ткач Ю. Д., Тунтула О. С.

Реферат · оприлюднено 20.09.2019

Реферат. Господарські правопорушення Кириченко О. А., Ткач Ю. Д. і Тунтула О. С. пропонують осмислювати з урахуванням новітнього правового статусу господарської галузі права та господарського судочинства, який вони виводять з нової класифікації юридичних наук. На цьому ґрунтується навчально-методичний посібник до вибіркової дисципліни «Інноваційні засоби подолання господарських кримінальних та інших правопорушень» для магістрів галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право» (Київ : Видавець Назаров О. А., 2019, 232 с.). Видання вийшло як додаток до електронного реферативно-наукового журналу «Судово-психологічна експертиза. Застосування поліграфа і спеціальних знань в юридичній практиці» і містить курс лекцій, методичні вказівки та інше забезпечення вивчення дисципліни. Автори викладають базисні й детальні доктринальні знання про інноваційні засоби подолання господарських кримінальних та інших правопорушень. Центральне місце посідає авторське розуміння сутності й видового поділу господарських правопорушень і господарської юридичної відповідальності, яке вписано в новітні доктрини ступеневого сутнісного видового поділу юридичних фактів, правопорушень і юридичної відповідальності. Отже, господарські правопорушення автори розглядають не ізольовано, а в межах загальної системи юридичних фактів і правопорушень. Посібник рекомендувала вчена рада Міжнародного класичного університету імені Пилипа Орлика (протокол № 11 від 26.06.2019); рецензентами виступили доктори юридичних наук І. І. Котюк (Київський національний університет імені Тараса Шевченка), І. В. Пиріг (Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ) і Е. Б. Хачатуров (Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова). Посібник адресовано також викладачам і студентам інших юридичних закладів вищої освіти та працівникам антиделіктних органів. Він доповнює посібник того самого авторського колективу (разом із Ланцедовою Ю. О.) про правовий статус і можливості

суб'єктів подолання господарських кримінальних та інших правопорушень, виданий того ж року. Для юристів і судових експертів, які працюють у справах про економічні правопорушення, видання цікаве як спроба вибудувати узгоджену класифікацію господарських правопорушень і відповідальності за них.

Ключові слова: господарські правопорушення, господарська юридична відповідальність, господарське право, господарське судочинство, юридичні факти, класифікація юридичних наук, подолання правопорушень, антиделіктна діяльність, навчально-методичний посібник.

Methodological Guidelines and a Course of Lectures for the Special Course "Innovative Means of Countering Economic, Criminal and Other Offences": A Study Guide

Kyrychenko O. A., Tkach Yu. D., Tuntula O. S.

Abstract. Kyrychenko O. A., Tkach Yu. D. and Tuntula O. S. argue that economic offences should be studied in the light of the new legal status of economic law and commercial adjudication, which they derive from their own classification of legal sciences. This premise underlies their study guide for the elective course on innovative means of countering economic, criminal and other offences, taught to Master's students in Law (Kyiv: Publisher Nazarov O. A., 2019, 232 pp.). Issued as a supplement to the journal Forensic Psychological Examination. Application of the Polygraph and Special Knowledge in Legal Practice, the guide contains a course of lectures, methodological guidelines and other learning materials. The authors set out basic and detailed doctrinal knowledge on innovative means of countering such offences. Their central contribution is an original account of the nature and types of economic offences and of liability for them, placed within their doctrines of a graded classification of legal facts, offences and legal liability. Economic offences are thus treated within a general system of legal facts and offences rather than in isolation. The guide was approved by the Academic Council of the Pylyp Orlyk International Classical University and reviewed by Doctors of Law I. I. Kotiuk, I. V. Pyrih and E. B.

Khachaturov. It complements a companion guide by the same authors on the legal status of the bodies countering such offences and is addressed to lecturers, students and practitioners in law enforcement.

Keywords: economic offences, legal liability, economic law, commercial adjudication, legal facts, classification of legal sciences, countering offences, legal education, study guide.

Першоджерело: Кириченко О. А., Ткач Ю. Д., Тунтула О. С. Методичні вказівки та курс лекцій зі спецкурсу «Інноваційні засоби подолання господарських кримінальних та інших правопорушень» : навч.-метод. посіб. Київ : Видавець Назаров О. А., 2019. 232 с. (Додаток до електронного реферативно-наукового журналу «Судово-психологічна експертиза. Застосування поліграфа і спеціальних знань в юридичній практиці»).[1] Реферат оприлюднено в журналі 20.09.2019.

REFERENCES

1. Kyrychenko O. A., Tkach Yu. D., Tuntula O. S. Metodychni vkazivky ta kurs lektsii zi spetskursu "Innovatsiini zasoby podolannia hospodarskykh kryminalnykh ta inshykh pravoporushen" [Methodological Guidelines and a Course of Lectures for the Special Course "Innovative Means of Countering Economic, Criminal and Other Offences": A Study Guide] : navchalno-metodychnyi posibnyk : referat. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi. 2019. № 5 (28). URL: https://expertize-journal.org.ua/profesor-kirichenko-o-a/999-kirichenko-o-a-tkach-yu-d-tuntula-o-s-metodichni-vkazivki-ta-kurs-lektsij-zi-spetskursu-innovatsijni-zasobi-podolannya-gospodarskikh-kriminalnikh-ta-inshikh-pravoporushen-navchalno-metodichnij-posibnik (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

1.2. ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ЗАСТОСУВАННЯ ПОЛІГРАФА

Компоненти формулювання запитань порівняння: збірник спеціальних запитань[1]

Усиков И. П., Черненко Р. В.

Реферат · оприлюднено 22.09.2019

Мова оригіналу — російська; назву подано в перекладі.

Реферат. Складанню питань для тестувань із застосуванням поліграфа, насамперед питань порівняння, присвячено збірник І. П. Усикова та Р. В. Черненка «Компоненти формулювання запитань порівняння: збірник спеціальних запитань» (Київ : Освіта України, 2019, 108 с.; видано російською мовою). Автори зібрали довідковий і методичний матеріал щодо технології тестувань із застосуванням поліграфа. Ядро видання становлять понад 650 порівняльних питань (CQ), понад 380 релевантних питань (RQ) і понад 100 допоміжних питань кількох типів (SR/PR, SUM, A, N/I). За термінологічним довідником Американської асоціації поліграфологів (3-тє вид., 2012; укр. пер. О. А. Назарова й А. Лисенка), порівняльними називають питання, реакції на які зіставляють із реакціями на релевантні, тож якість їх формулювання прямо впливає на результат тестування. Книгу призначено лише для поліграфологів: як тих, хто вже має практичний досвід, так і тих, хто нещодавно пройшов первинне навчання. Рецензентами виступили доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України, поліграфолог О. І. Мотлях (Національна академія внутрішніх справ) і доктор психологічних наук, професор І. В. Данилюк (декан факультету психології Київського національного університету імені Тараса Шевченка). Оскільки збірник містить професійну інформацію, не призначену для публічного поширення, автори обмежили коло покупців поліграфологами, які працюють з порівняльними питаннями, а кожен примірник зробили номерним і з прихованими позначками, що дозволяють встановити його власника. Видання презентовано 21 вересня 2019 р. у Києві на семінарі «Вдосконалення використовування питань порівняння в методиках поліграфологічних тестувань», де обговорено теоретичну й практичну частини книги та детально розібрано випадок кадрової перевірки з використанням маршрутних карт. Для судових експертів-психологів, які проводять дослідження із застосуванням поліграфа, збір-

ник корисний як джерело готових формулювань і як привід звірити власну практику складання питань з підходами колег.

Ключові слова: поліграф, поліграфолог, порівняльні питання, релевантні питання, формулювання питань, методика порівняльних питань, кадрова перевірка, психофізіологічне дослідження, захист авторських прав.

Components of Comparison Question Formulation: A Collection of Special Questions

Usykov Y. P., Chernenko R. V.

Abstract. This collection by Usykov I. P. and Chernenko R. V. (Kyiv: Osvita Ukrainy, 2019, 108 pp., in Russian) deals with the wording of questions for polygraph testing, above all comparison questions. The authors bring together reference and methodological material on polygraph testing technology. The core of the book consists of more than 650 comparison questions (CQ), more than 380 relevant questions (RQ) and over 100 auxiliary questions of several types (SR/PR, SUM, A, N/I). In the terminology of the American Polygraph Association, comparison questions are those whose responses are compared with responses to relevant questions, so the quality of their wording directly affects test outcomes. The collection is intended only for polygraph examiners, both experienced practitioners and recent graduates of basic training. It was reviewed by Motliakh O. I., Doctor of Law and polygraph examiner at the National Academy of Internal Affairs, and by Danyliuk I. V., Doctor of Psychology and Dean of the Faculty of Psychology at Taras Shevchenko National University of Kyiv. Because the book contains professional information not meant for public circulation, the authors sell it only to examiners who use comparison questions; every copy is numbered and carries hidden marks identifying its owner. The book was presented on 21 September 2019 in Kyiv at a seminar on improving the use of comparison questions, where its sections were discussed and a pre-employment screening case using route maps was analysed. Forensic psychologists who conduct polygraph examinations may use it as a source of ready-made question wording.

Keywords: polygraph, polygraph examiner, comparison questions, relevant questions, question formulation, comparison question test, pre-employment screening, psychophysiological detection of deception.

Першоджерело: Усиков И. П., Черненко Р. В. Компоненты формирования вопросов сравнения : сборник специальных вопросов. Киев : Освита Украины, 2019. 108 с. Реферат оприлюднено в журналі 22.09.2019.

REFERENCES

1. Usykov Y. P., Chernenko R. V. Komponenty formuliuvannia zapytan porivniannia: zbirnyk spetsialnykh zapytan [Components of Comparison Question Formulation: A Collection of Special Questions] : referat. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi. 2019. № 5 (28). URL: https://expertize-journal.org.ua/doslidzhennya-na-poligrafi/1002-komponenty-formirovaniya-voprosov-sravneniya-sbornik-spetsialnykh-voprosov-i-p-usikov-r-v-chernenko (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

1.3. СУДОВО-ПСИХОЛОГІЧНА ЕКСПЕРТИЗА

«Консультація»: запит на проведення судово-психологічної експертизи з різних підстав, зокрема із застосуванням поліграфа[1]

Інформаційний матеріал · оприлюднено 05.09.2021

Мова оригіналу — російська; назву подано в перекладі.

Анотація. Російськомовна версія службового оголошення редакції про послугу «Консультація». Журнал приймає запити на проведення судово-психологічної експертизи з різних підстав, зокрема із застосуванням поліграфа, на замовлення заінтересованих осіб, суду та правоохоронних органів відповідно до процесуальних кодексів. Повідомлено, що у 2021 р. на запити читачів проведено понад 270 консультацій. Консультування організовує головний редактор журналу, атестований судовий експерт-психолог

(поліграфолог), канд. психол. наук, доцент О. А. Назаров, член Президії Науково-консультативної та методичної ради з проблем судової експертизи при Міністерстві юстиції України. Наведено телефон і посилання на сайти судового експерта, тестувань EyeDetect і продажу підлокітників Mobi для поліграфа.

Ключові слова: консультація, судово-психологічна експертиза, поліграф, замовлення експертизи, службове оголошення.

Вперше оприлюднено: сайт журналу «Судово-психологічна експертиза», 05.09.2021.

REFERENCES

1. "Konsultatsiia": zapyt na provedennia sudovo-psykholohichnoi ekspertyzy z riznykh pidstav, zokrema iz zastosuvanniam polihrafa ["Consultation": Request for a Forensic Psychological Examination on Various Grounds, Including with the Use of the Polygraph]. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi. 2019. № 5 (28). URL: https://expertize-journal.org.ua/psihologicheskaya-ekspertiza/5642-konsultatsiya-zapit-na-provedennya-sudovo-psikhologichnoji-ekspertizi-za-riznimi-pidstavami-u-tomu-chisli-iz-zastosuvannyam-poligrafa (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

«Консультація»: запит, замовлення на проведення судово-психологічної експертизи за різними підставами, у тому числі із застосуванням поліграфа[1]

Інформаційний матеріал · оприлюднено 05.09.2021

Анотація. Редакція нагадує користувачам журналу про послугу «Консультація»: запит і замовлення судово-психологічної експертизи за різними підставами, у тому числі із застосуванням поліграфа, для заінтересованих осіб, суду й правоохоронних органів згідно з процесуальними кодексами. Упродовж 2021 р. за запитами читачів проведено понад 270 консультацій різного спрямування. Організатор консультацій – головний редактор журналу О. А. Назаров, канд. психол. наук, доцент, атестований судовий екс-

перт-психолог (поліграфолог), член Президії Науково-консультативної та методичної ради з проблем судової експертизи при Міністерстві юстиції України. Подано телефон, адресу сайту судового експерта (свідоцтво Мін'юсту від 09.07.2020 № 2035), сайту тестувань EyeDetect і сторінки продажу підлокітників Mobi.

Ключові слова: консультація, судово-психологічна експертиза, поліграф, судовий експерт-психолог, службове оголошення.

Вперше оприлюднено: сайт журналу «Судово-психологічна експертиза», 05.09.2021.

REFERENCES

1. "Konsultatsiia": zapyt, zamovlennia na provedennia sudovo-psykholohichnoi ekspertyzy za riznymy pidstavamy, u tomu chysli iz zastosuvanniam polihrafa ["Consultation": Request and Order for a Forensic Psychological Examination on Various Grounds, Including with the Use of the Polygraph]. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi. 2019. № 5 (28). URL: https://expertize-journal.org.ua/psihologicheskaya-ekspertiza/5643-konsultatsiya-zapit-na-provedennya-sudovo-psikhologichnoji-ekspertizi-za-riznimi-pidstavami-u-tomu-chisli-iz-zastosuvannyam-poligrafa-2 (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

Проблеми судово-психологічної експертизи дорожньо-транспортних пригод[1]

Землянська О. В.

Реферат · оприлюднено 02.06.2021

Реферат. Землянська О. В. розглядає судово-психологічну експертизу дорожньо-транспортних пригод як один із найскладніших різновидів експертної практики, де технічна реконструкція події нерідко витісняє оцінку реальних можливостей конкретної людини. Авторка звертає увагу, що в автотехнічних дослідженнях водія часто подають як «усереднену статистичну одиницю», хоча причини аварії можуть критися в його психічному стані та індиві-

дуальних рисах. Мета праці полягає у визначенні випадків, коли слідчий або суд призначає експертне обстеження учасників ДТП, і завдань, які при цьому розв'язує експерт-психолог. Методологічною основою слугує системний підхід: об'єктом експертизи є особистість у системі «людина – технічний пристрій – середовище», властивості якої не зводяться до властивостей окремих елементів. Спираючись на кримінологічні дані про структуру автотранспортних злочинів, авторка розрізняє самовпевнених і легковажних водіїв залежно від форми необережності, аналізує ситуативні чинники (стан доріг, погоду, поведінку інших учасників руху) та психічні стани, що знижують ефективність керування: втому, монотонію, психічне пересичення, стрес, фрустрацію, страх, фізіологічний афект. Окремо наголошено на значенні часу реакції водія в умовах дефіциту часу. Експертне обстеження призначають тоді, коли виникає сумнів у психологічних можливостях людини виконувати функції керування автомобілем в аварійній ситуації. Землянська О. В. виокремлює три основні завдання: дослідження психофізіологічного стану водія, щоб установити, чи міг він своєчасно оцінити небезпеку й належно діяти; дослідження психофізіологічного стану та дій пішохода, якщо він постраждав; дослідження індивідуально-психологічних особливостей водія (пішохода) та їхнього можливого впливу на поведінку. Висновок праці такий: розслідування має зважати на індивідуальні можливості, психічний стан і сформовані моделі поведінки учасника, а не на механічне зіставлення його дій із типовим алгоритмом. Положення статті придатні для слідчих, суддів і судових експертів-психологів під час формулювання питань експертові та планування досліджень у справах про ДТП.

Ключові слова: судово-психологічна експертиза, дорожньо-транспортна пригода, психофізіологічний стан водія, індивідуально-психологічні особливості, система «людина – технічний пристрій – середовище», час реакції, пішохід, втома, монотонія, людський чинник.

Problems of Forensic Psychological Examination of Road Traffic Accidents

Zemlianska O. V.

Abstract. Road traffic accidents are usually reconstructed from vehicle and road data, while the driver is treated as an average statistical unit rather than as an individual with specific psychological capacities. Zemlianska O. V. argues that this approach leaves the human factor out of the investigation and considers forensic psychological examination as a way to fill the gap. The paper aims to define when an investigator or a court should order a psychological examination of road users and which tasks the expert psychologist can solve. The author applies a systems approach in which the object of examination is the personality within the human – technical device – environment system. Drawing on criminological data on the structure of traffic offences, the paper distinguishes overconfident and careless drivers, describes situational factors such as road maintenance, weather and the conduct of other road users, and reviews mental states that impair driving: fatigue, monotony, mental satiation, stress, frustration, fear and physiological affect. Reaction time under time pressure receives particular attention. An examination is warranted when there is doubt about a person's psychological ability to perform driving functions in an emergency. Three core tasks are identified: assessing the driver's psychophysiological state and ability to perceive danger in time; assessing the state and actions of an injured pedestrian; and analysing the individual psychological characteristics of the driver or pedestrian. The author concludes that investigation should rely on individual capacities and behavioural patterns rather than on mechanical comparison with a standard algorithm. The paper is useful to investigators, judges and forensic psychologists who formulate questions for experts in traffic cases.

Keywords: forensic psychological examination, road traffic accident, driver's psychophysiological state, individual psychological characteristics, human – technical device – environment system, reaction time, pedestrian, fatigue, human factor.

Першоджерело: Землянська О. В. Проблеми судово-психологічної експертизи дорожньо-транспортних пригод. Право і безпека. 2014. № 2. С. 208–211.[2] Реферат оприлюднено в журналі 02.06.2021.

REFERENCES

1. Zemlianska O. V. Problemy sudovo-psykholohichnoi ekspertyzy dorozhno-transportnykh pryhod [Problems of Forensic Psychological Examination of Road Traffic Accidents] : referat. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi. 2019. № 5 (28). URL: https://expertize-journal.org.ua/psikhologichna-ekspertiza/5081-zemlyanska-o-v-problemi-sudovo-psikhologichnoji-ekspertizi-dorozhno-transportnikh-prigod (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

2. Zemlianska O. V. Problemy sudovo-psykholohichnoi ekspertyzy dorozhno-transportnykh pryhod [Problems of Forensic Psychological Examination of Road Traffic Accidents]. Pravo i bezpeka. 2014. № 2. S. 208–211. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pib_2014_2_44 (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

Судово-психологічна експертиза в цивільному процесі України (проблеми теорії та практики) : Автореф. дис... канд. юрид. наук: 19.00.06[1]

Лемик Р. Я.

Реферат · оприлюднено 02.06.2021

Реферат. Дисертаційне дослідження Лемик Р. Я. присвячене процесуально-правовій природі застосування спеціальних психологічних знань у цивільному судочинстві України. Завдання роботи полягало в тому, щоб визначити місце судово-психологічної експертизи в структурі цивільного процесу, з'ясувати її межі та порядок використання в різних категоріях цивільних справ. Дисертацію виконано за спеціальністю 19.00.06 «Юридична психологія» під науковим керівництвом Костицького М. В. і захищено 24 березня 2004 р. у спеціалізованій вченій раді Д 26.007.03; авторефе-

рат вийшов у Києві (Нац. акад. внутр. справ України, 2004, 17 с.). Авторка уточнює поняття судово-психологічної експертизи, її види та характерні ознаки, встановлює порядок призначення й проведення цього виду експертного дослідження. Вихідним пунктом слугує загальне поняття судової експертизи як дослідження, яке фахівець здійснює на основі спеціальних знань, а його висновок надходить до суду як доказ; на цій основі запропоновано власні дефініції понять «судова експертиза» та «судово-психологічна експертиза». За цим підходом експерт-психолог оцінює психологічний стан підекспертної особи за допомогою визнаних методів, а його висновок суд досліджує як доказ поряд з іншими. Окремо проаналізовано межі та компетенцію експертизи в кількох категоріях цивільних справ: про визнання недійсними правочинів, укладених суб'єктами з вадами волі; у шлюбно-сімейних правовідносинах; про компенсацію моральної шкоди; у спорах із зобов'язальних правовідносин. Визначено предмет, метод, принципи та ознаки судово-психологічної експертизи в цивільному процесі. Підсумком роботи стали пропозиції та рекомендації щодо вдосконалення правового забезпечення призначення та проведення судово-психологічних експертиз у цивільному судочинстві. Положення дисертації зберігають значення для суддів, адвокатів і судових експертів-психологів: вони допомагають окреслити коло питань, які можна ставити перед експертом-психологом у цивільних справах, і розмежувати психологічну оцінку стану особи та правову кваліфікацію її дій, що належить суду.

Ключові слова: судово-психологічна експертиза, цивільний процес, спеціальні психологічні знання, вади волі, недійсність правочину, шлюбно-сімейні спори, моральна шкода, зобов'язальні правовідносини, компетенція експерта-психолога, юридична психологія.

Forensic Psychological Examination in the Civil Procedure of Ukraine (Problems of Theory and Practice): Extended Abstract of the Dissertation for the Degree of Candidate of Law, Specialty 19.00.06

Lemyk R. Ya.

Abstract. The use of specialised psychological knowledge in civil litigation raises questions about the procedural nature, scope and limits of forensic psychological examination outside criminal proceedings. Lemyk R. Ya. addresses these questions in a candidate dissertation in legal psychology (specialty 19.00.06) supervised by Kostytskyi M. V. and defended in 2004 before specialised academic council D 26.007.03; the extended abstract was issued by the National Academy of Internal Affairs of Ukraine. The study examines the procedural and legal nature of using psychological expertise within civil procedure, clarifies the concept, types and distinctive features of forensic psychological examination and describes how such an examination is ordered and conducted. Building on the general concept of forensic examination as research carried out by a specialist whose opinion reaches the court as evidence, the author proposes her own definitions of forensic examination and forensic psychological examination. The scope and competence of the expert psychologist are analysed in several categories of civil cases: invalidation of transactions concluded by persons with defects of will, family and matrimonial disputes, compensation for non-pecuniary (moral) damage and contractual obligations. The subject, method, principles and characteristic features of this type of examination are defined. The dissertation concludes with proposals for improving the legal framework governing the appointment and performance of forensic psychological examinations in civil litigation. Its findings remain relevant for judges, attorneys and forensic psychologists who formulate questions for experts in civil cases and need to separate psychological assessment from legal qualification.

Keywords: forensic psychological examination, civil procedure, Ukraine, special psychological knowledge, defects of will, invalidity of transactions, family disputes, non-pecuniary damage, expert competence, legal psychology.

Першоджерело: Лемик Р. Я. Судово-психологічна експертиза в цивільному процесі України (проблеми теорії та практики) : авто-

реф. дис. ... канд. юрид. наук : 19.00.06 / Нац. акад. внутр. справ України. Київ, 2004. 17 с. Реферат оприлюднено в журналі 02.06.2021.

REFERENCES

1. Lemyk R. Ya. Sudovo-psykholohichna ekspertyza v tsyvilnomu protsesi Ukrainy (problemy teorii ta praktyky) [Forensic Psychological Examination in the Civil Procedure of Ukraine (Problems of Theory and Practice): Extended Abstract of the Dissertation for the Degree of Candidate of Law, Specialty 19.00.06] : Avtoref. dys... kand. yuryd. nauk: 19.00.06 : referat. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi. 2019. № 5 (28). URL: https://expertize-journal.org.ua/psikhologichna-ekspertiza/5083-lemik-r-ya-sudovo-psikhologichna-ekspertiza-v-tsivilnomu-protsesi-ukrajini-problemi-teoriji-ta-praktiki-avtoref-dis-kand-yurid-nauk-19-00-06-r-ya-lemik-nats-akad-vnutr-sprav-ukrajini-k-2004-17-c-ukp (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

Використання спеціальних психологічних знань судом при розгляді кримінальних справ про злочини проти життя, здоров'я та гідності особи : [монографія][1]

Кощинець В. В.

Реферат · оприлюднено 02.06.2021

Реферат. Монографія Кощинця В. В. «Використання спеціальних психологічних знань судом при розгляді кримінальних справ про злочини проти життя, здоров'я та гідності особи» (Івано-Франківськ : Фоліант, 2005, 180 с.) присвячена тому, як суд залучає та оцінює спеціальні психологічні знання під час судового розгляду кримінальних справ. Назва праці окреслює два обмеження предмета дослідження. По-перше, у центрі уваги перебуває саме судова стадія кримінального процесу, а не лише досудове розслідування. По-друге, коло справ звужено до злочинів проти життя, здоров'я та гідності особи, тобто до посягань, які в Особливій частині Кримінального кодексу України 2001 р. містяться пе-

редусім у розділах про злочини проти життя та здоров'я особи і проти волі, честі та гідності особи. Автор, кандидат юридичних наук, доцент, і надалі розробляв цю проблематику: у монографії «Спеціальне психологічне пізнання в юрисдикційному процесі» (за ред. М. В. Костицького, Київ, 2018, 282 с.), рецензію на яку Р. О. Стефанчук опублікував у «Науковому віснику Національної академії внутрішніх справ» (2019, № 2), та у статті «Судово-психологічна експертиза в юрисдикційному процесі» (2019). У цій статті судово-психологічну експертизу розглянуто як одну з провідних форм використання спеціальних психологічних знань, проаналізовано її об'єкт і предмет, етапи становлення та дискусійні питання щодо предмета. Монографія 2005 р. стосується суддів, прокурорів, адвокатів і судових експертів-психологів, які працюють зі справами про посягання на життя, здоров'я та гідність особи.

Ключові слова: спеціальні психологічні знання, судовий розгляд, кримінальна справа, злочини проти життя та здоров'я особи, злочини проти гідності особи, судово-психологічна експертиза, юридична психологія.

The Court's Use of Special Psychological Knowledge in Criminal Cases Concerning Crimes Against Life, Health and Dignity of the Person: A Monograph

Koshchynets V. V.

Abstract. The monograph by Koshchynets V. V. (Ivano-Frankivsk: Foliant, 2005, 180 pp.) deals with the way a court draws on and evaluates special psychological knowledge when hearing criminal cases. Its title sets two limits on the subject of research. First, the focus is on the trial stage of criminal proceedings rather than only on the pre-trial investigation. Second, the range of cases is restricted to crimes against the life, health and dignity of the person, that is, offences which the Special Part of the Criminal Code of Ukraine of 2001 places mainly in the sections on crimes against life and health and on crimes against liberty, honour and dignity. The author, a Candidate of Law and associate professor, continued this line of research in the monograph Special

Psychological Cognition in the Jurisdictional Process (edited by M. V. Kostytskyi, Kyiv, 2018, 282 pp.), reviewed by R. O. Stefanchuk in the Scientific Bulletin of the National Academy of Internal Affairs (2019, No. 2), and in a 2019 article that treats forensic psychological examination as a leading form of applying special psychological knowledge and discusses its object, subject and historical development. The 2005 monograph is relevant to judges, prosecutors, defence lawyers and forensic psychologists dealing with cases of offences against the person.

Keywords: special psychological knowledge, trial, criminal case, crimes against life and health, crimes against dignity, forensic psychological examination, legal psychology.

Першоджерело: Кощинець В. В. Використання спеціальних психологічних знань судом при розгляді кримінальних справ про злочини проти життя, здоров'я та гідності особи : монографія. Івано-Франківськ : Фоліант, 2005. 180 с. Реферат оприлюднено в журналі 02.06.2021.

REFERENCES

1. Koshchynets V. V. Vykorystannia spetsialnykh psykholohichnykh znan sudom pry rozghliadi kryminalnykh sprav pro zlochyny proty zhyttia, zdorovia ta hidnosti osoby [The Court's Use of Special Psychological Knowledge in Criminal Cases Concerning Crimes Against Life, Health and Dignity of the Person: A Monograph] : [monohrafiia] : referat. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi. 2019. № 5 (28). URL: https://expertize-journal.org.ua/psikhologichna-ekspertiza/5084-koshchinets-v-v-vikoristannya-spetsialnikh-psikhologichnikh-znan-sudom-pri-rozglyadi-kriminalnikh-sprav-pro-zlochini-proti-zhittya-zdorov-ya-ta-gidnosti-osobi-monografiya (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

1.4. ПРАВОВЕ ТА НАУКОВО-ПРИКЛАДНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

«Консультація»: запит, замовлення на проведення судово-психологічної експертизи за різними підставами, у тому числі із застосуванням поліграфа[1]

Інформаційний матеріал · оприлюднено 05.09.2021

Анотація. Службове оголошення редакції про послугу «Консультація»: журнал приймає запити та замовлення на проведення судово-психологічної експертизи за різними підставами, зокрема із застосуванням поліграфа, від зацікавлених осіб, суду та правоохоронних органів відповідно до процесуальних кодексів. Повідомлено, що у 2021 р. за запитами читачів проведено понад 270 консультацій різного спрямування; організовує їх головний редактор журналу, атестований судовий експерт-психолог (поліграфолог), канд. психол. наук, доцент Назаров О. А. Наведено телефон для термінового зв'язку та посилання на сайти судового експерта, тестувань EyeDetect і продажу підлокітників Mobi для поліграфа.

Ключові слова: консультація, судово-психологічна експертиза, поліграф, судовий експерт, послуги журналу.

Вперше оприлюднено: сайт журналу «Судово-психологічна експертиза», 05.09.2021.

REFERENCES

1. "Konsultatsiia": zapyt, zamovlennia na provedennia sudovo-psykholohichnoi ekspertyzy za riznymy pidstavamy, u tomu chysli iz zastosuvanniam polihrafa ["Consultation": Request and Order for a Forensic Psychological Examination on Various Grounds, Including with the Use of the Polygraph]. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi. 2019. № 5 (28). URL: https://expertize-journal.org.ua/normativnie-documenti/5645-konsultatsiya-zapit-zamovlennya-na-provedennya-sudovo-psikhologichnoji-ekspertizi-za-rizn-

imi-pidstavami-u-tomu-chisli-iz-zastosuvannyam-poligrafa (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

Розділ 2. Новини журналу

24.09.2019

КНДІСЕ Міністерства юстиції України розробив та 20 серпня 2019 року опублікував проект Національного стандарту «Судова психологічна експертиза. Використання поліграфу. Загальні вимоги» для обговорення зацікавленими сторонами[1]

20 серпня 2019 року на сайті Національного органу стандартизації оприлюднено першу редакцію проєкту національного стандарту «Судова психологічна експертиза. Використання поліграфу. Загальні вимоги», який розробили фахівці КНДІСЕ Мін'юсту Ю. Ірхін, Т. Морозова та А. Семенець у підкомітеті № 4 «Психологічна експертиза» ТК 192. Стандарт має уніфікувати термінологію, методологічне й технологічне забезпечення експертизи з поліграфом. Коментарі приймали до 18 жовтня 2019 року. Автор новини критикує проєкт, бо чинний ДСТУ 8692:2016 «Поліграфи. Технічні умови» фактично не працює.

25.10.2019

Поліграфолог Олег Назаров про особливості проходження детектора брехні під час «поліграф-челендж» в Україні[2]

23 жовтня 2019 року народний депутат від «Слуги народу» Олександр Качура пройшов тест на поліграфі, оголосив в Україні «поліграф-челендж» і закликав інших народних депутатів, зокрема своєї фракції, протягом 5 днів теж пройти тестування. Того ж дня в ток-шоу «Прямий ефір» з Миколою Вереснем на телеканалі «Прямий» поліграфолог Олег Назаров розповів про особливості проходження детектора брехні в Україні та про законодавче забезпечення відповідальності поліграфолога за неналежно проведені дослідження.

28.10.2019

Як обдурити детектор брехні: коментарі поліграфолога (мова оригіналу — російська)[3]

23 жовтня 2019 року в прямому ефірі ObozTV поліграфолог Олег Назаров пояснив, чи можна обдурити детектор брехні. За його словами, точність дослідження на поліграфі становить близько 95 % і залежить від сфери застосування та методичного інструментарію фахівця. Основні протипоказання мають медичний характер; процедуру також радять скасувати чи відкласти, якщо особа вживала психоактивні речовини, що пригнічують або збуджують нервову систему. Цілеспрямовано обдурити прилад, на думку фахівця, практично неможливо: підготовлений поліграфолог виявить спробу приховати інформацію.

REFERENCES

1. KNDISE Ministerstva yustytsii Ukrainy rozrobyv ta 20 serpnia 2019 roku opublikuvav proekt Natsionalnoho standartu "Sudova psykholohichna ekspertyza. Vykorystannia polihrafu. Zahalni vymohy" dlia obhovorennia zatsikavlenymy storonamy [On 20 August 2019, the Kyiv Research Institute of Forensic Examinations of the Ministry of Justice of Ukraine Developed and Published for Stakeholder Discussion the Draft National Standard "Forensic Psychological Examination. Use of the Polygraph. General Requirements"]. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi : vebsait. 2019. 24 veres. URL: https://expertize-journal.org.ua/all-news/1005-kndise-ministerstva-yustitsiji-ukrajini-rozrobiv-ta-20-serpnya-2019-roku-opublikuvav-proekt-natsionalnogo-standartu-sudova-psikhologichna-ekspertiza-vikoristannya-poligrafu-zagalni-vimogi-dlya-obgovorennya-zatsikavlenimi-storonami (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

2. Polihrafoloh Oleh Nazarov pro osoblyvosti prokhodzhennia detektora brekhni pid chas "polihraf-chelendzh" v Ukraini [Polygraph Examiner Oleh Nazarov on the Features of Taking a Lie Detector Test During the "Polygraph Challenge" in Ukraine]. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi : vebsait. 2019. 25 zhovt. URL: https://expertize-journal.org.ua/all-news/1017-poligrafolog-oleg-nazarov-pro-osoblivosti-prokhodzhennya-detektora-brekhni-

pid-chas-poligraf-chelendzh-v-ukrajini (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

3. Yak obduryty detektor brekhni: komentari polihrafoloha (mova oryhinalu — rosiiska) [How to Deceive a Lie Detector: A Polygraph Examiner's Comments (Original Language – Russian)]. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi : vebsait. 2019. 28 zhovt. URL: https://expertize-journal.org.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=1019 (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

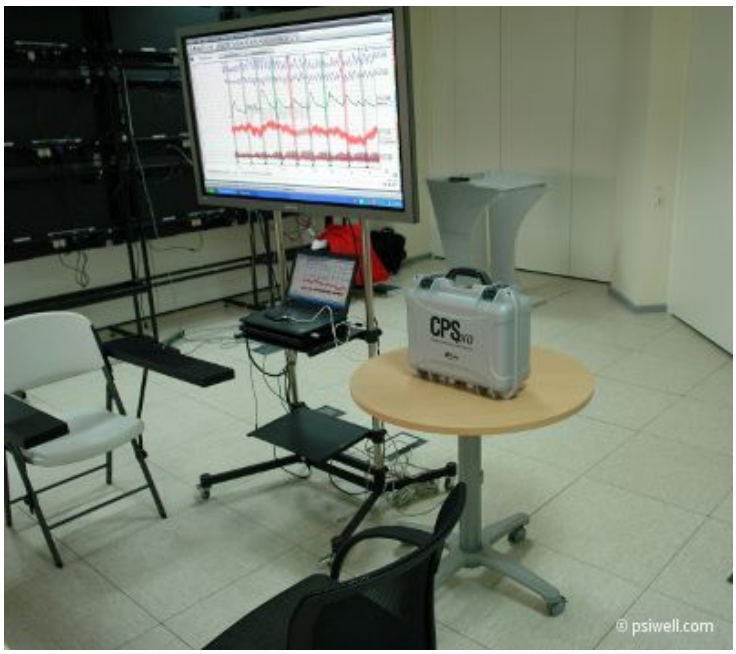
Розділ 3. Новини інженерної психології та психотехніки

КЛАСИЧНІ ПОЛІГРАФИ

Комп'ютерні поліграфи Stoelting у навчанні поліграфологів

Американські школи поліграфологів радять слухачам конкретні прилади, і серед них постійно трапляється комп'ютерний поліграф фірми Stoelting.

Академія поліграфологів імені Марстона в Сан-Бернардино (Каліфорнія) рекомендує слухачам прилади американських фірм Axciton, Stoelting і Lafayette, а Тюдорівська академія поліграфологічних наук у Медельїні (Колумбія), яку очолює Чарльз Скотт Спігл, — поліграф Stoelting CPSpro. Окремий блок навчання присвячено комп'ютеризованим (цифровим) поліграфам та аналоговим інструментам [1].

Робоче місце поліграфолога з комп'ютерним поліграфом [2]

Український випускник Академії Марстона згадує, що там були представлені комп'ютерні поліграфи багатьох виробників і навіть їхні чорнильні попередники — для вивчення історії інструмента. Вибір залишався за студентом; ті, хто купував поліграф після навчання, обирали прилади Lafayette Instrument Company, Limestone Technologies Inc. і Stoelting Co. [3]

Ч. С. Спігл — акредитований Американською асоціацією поліграфологів інструктор із понад 20-річним практичним стажем і понад 6000 проведених тестувань на поліграфі [1].

REFERENCES

1. Charlz Skott Spigl (Charles S. Speagle) amerikanskiy poligrafolog, so-direktor Poligrafologicheskoy akademii imeni Marstona (SSHA) i direktor Tyudorovskoy akademii poligrafologicheskikh nauk (Kolumbiya): trebovaniya k obucheniyu, kotorye predyavlyaet zhizn. Sudovo-psikhologichna ekspertiza. Zastosuvannya poligrafa i spetsialnikh znan v yuridichniy praktitsi : vebsayt. 2018. 30 sich. URL: https://expertize-journal.org.ua/detektor-lzhi-poligraf/788-charlz-skott-spigla-charles-s-speagle-amerikanskij-poligrafolog-direktor-poligrafologicheskaya-akademiya-imeni-marstona-ssha-i-tyudorovskoj-akademii-poligrafologicheskikh-nauk-kolumbiya-trebovaniya-k-obucheniyu-kotorye-pred-yavlyaet-amerikanskaya-poligrafologicheskaya-assotsiatsiya-ara (data zvernennia: 04.11.2026). [in Russian].

2. Nekotorye aspekty sovremennogo sostoyaniya poligrafologii v Ukraine. Sudovo-psikhologichna ekspertiza. Zastosuvannya poligrafa i spetsialnikh znan v yuridichniy praktitsi : vebsayt. 2013. 16 veres. URL: https://expertize-journal.org.ua/detektor-lzhi-poligraf/258-nekotorye-aspekty-sovremennogo-sostoyaniya-poligrafologii-v-ukraine (data zvernennia: 04.11.2026). [in Russian].

3. Pervye shagi v professii: Kak ya stal studentom amerikanskoy "Marston Rolygraph Academy". Sudovo-psikhologichna ekspertiza. Zastosuvannya poligrafa i spetsialnikh znan v yuridichniy praktitsi : vebsayt. 2017. 27 veres. URL: https://expertize-journal.org.ua/detektor-lzhi-poligraf/746-

kak-ya-stal-studentom-amerikanskoj-marston-rolygraph-academy (data zvernennia: 04.11.2026). [in Russian].

Читачі також шукають

- Реєстр методик проведення судових експертиз[1]
- Заява з показаннями свідка, засвідчена нотаріально: позиція Верховного Суду[2]
- 28 типових зразків заяв і клопотань до суду[3]
- Висновок експерта як доказ: правові позиції Верховного Суду[4]
- База правових позицій Верховного Суду[5]

СТАНЬТЕ АВТОРОМ ЖУРНАЛУ

Судова експертиза потребує дослідників, які не бояться складних запитань. Якщо ви науковець, судовий експерт, адвокат, психолог чи здобувач наукового ступеня, надсилайте свої статті до редакції: журнал публікує дослідження з юридичної психології, судово-психологічної експертизи, застосування поліграфа та спеціальних знань у юридичній практиці. Публікація безкоштовна, статтям редакція присвоює DOI, а читають їх ті, хто щодня працює в судах. Приєднуйтеся до спільноти судових експертів і дослідників: вимоги до статей і тез наведено далі.

QR-код відкриває цей номер на сайті; архів усіх номерів[6].

ПОТРІБЕН СУДОВИЙ ЕКСПЕРТ?

Якщо у справі, яку розглядає суд, виникли питання, що потребують спеціальних знань у галузі психології, зокрема щодо моральних страждань, психологічного стану учасника процесу, інтересів дитини чи психофізіологічного дослідження із застосуванням поліграфа, зверніться до редакції. Допоможемо визначитися з видом експертизи, сформулювати питання експертові й знайти фахівця з належною кваліфікацією.

Запит — через форму «Консультація» на сайті журналу[7] або за телефоном +38 (093) 476-72-60.

REFERENCES

1. Reiestr metodyk provedennia sudovykh ekspertyz [Register of Methodologies for Conducting Forensic Examinations]. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi : vebsait. URL: https://expertize-journal.org.ua/reestr-metodik-sud-expertiz (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

2. Zaiava z pokazanniamy svidka, zasvidchena notarialno: pozytsiia Verkhovnoho Sudu [A Witness Statement Certified by a Notary: The Position of the Supreme Court]. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi : vebsait. URL: https://expertize-journal.org.ua/normativnie-documenti/5752-zayava-z-pokazannyami-svidka-pidpis-yakogo-zasvidchuetsya-notarialno-v-gpk-nadannya-pokazan-svidkiv-shlyakhom-posvidchennya-notariusom-ne-spriyae-vsebichnomu-zabezpechennyu-prava-uchasnikiv-spravi-staviti-pitannya-v-tsivilnomu-protsesi-pozitsiya-verkhovnogo-sudu (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

3. 28 typovykh zrazkiv zaiav i klopotan do sudu [28 Model Templates of Applications and Motions to the Court]. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi : vebsait. URL: https://expertize-journal.org.ua/normativnie-documenti/1076-zbirnik-zrazkiv-klopotan-pro-vidkladennya-rozglyadu-spravi-u-zv-

yazku-iz-vprovadzhennyam-karantinu-stanom-na-20-bereznya-2020-ta-ti-povi-zrazki-zayav-yaki-podayutsya-do-sudu (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

4. Vysnovok eksperta yak dokaz: pravovi pozytsii Verkhovnoho Sudu [Expert Opinion as Evidence: Legal Positions of the Supreme Court]. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi : vebsait. URL: https://expertize-journal.org.ua/normativnie-documenti/5121-pozitsiya-vs-visnovok-eksperta-ne-e-nalezhnim-ta-dopustimim-dokazom-yakshcho-u-nomu-ne-zaznacheno-shcho-ekspert-obiznanij-pro-kriminalnu-vidpovidalnist-za-zavidomo-nepravdivij-visovok-i-shcho-takij-visnovok-pidgotovleno-dlya-podannya-do-sudu (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

5. Baza pravovykh pozytsii Verkhovnoho Sudu [Database of Legal Positions of the Supreme Court]. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi : vebsait. URL: https://expertize-journal.org.ua/baza-pravovykh-pozytsii-verkhovnoho-sudu (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

6. Arkhiv nomeriv zhurnalu. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi : vebsait. URL: https://expertize-journal.org.ua/nomera (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

7. Konsultatsiia: zapyt na provedennia sudovoi psykholohichnoi ekspertyzy, doslidzhennia [Consultation: Request for a Forensic Psychological Examination or Study]. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi : vebsait. URL: https://expertize-journal.org.ua/konsultacia (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

Вимоги до статей і тез авторів

ЗАГАЛЬНІ УМОВИ

1. Редакція розміщує статті й тези авторів у мережі Інтернет на офіційному сайті видання. Статті й тези в журналі публікуються безкоштовно.
2. Приймаються статті (до 15 аркушів) і наукові тези доповідей (до 5 аркушів) з тематики журналу, що не публікувалися й не подавалися до друку раніше. Надсилаючи текст, автор, якщо інше не передбачено угодою з редакцією, передає журналу право на виняткову публікацію роботи на безстроковий термін і зберігає право використовувати її текст у подальших працях з посиланням на першу публікацію в журналі.
3. Автор відповідає за зміст роботи, достовірність фактичних даних, цитат, власних імен і географічних назв, а також за відсутність у матеріалі даних, що не підлягають відкритій публікації.
4. Редакція може здійснювати наукове й літературне редагування, за потреби — рецензування, і має право відхилити матеріал, що не відповідає вимогам або тематиці видання, містить плагіат чи поданий із порушенням строку. Виявлений плагіат є безумовною підставою для відхилення.
5. Протягом тижня після отримання статті (тез) редакція повідомляє автора електронною поштою про прийняття матеріалу до публікації.

ОФОРМЛЕННЯ ПУБЛІКАЦІЇ

1. Індекс УДК[1]; відомості про авторів: прізвище, ім’я та по батькові, науковий ступінь, вчене звання, місце роботи, країна (для іноземних авторів). Прізвище та ім’я латиницею подають за офіційними правилами транслітерації[2].
2. Назва публікації стисло відображає її зміст; анотацію подають після назви мовою публікації та українською мовою.
3. Файл Microsoft Word: шрифт Times New Roman, кегль 14, інтервал 1,5, абзацний відступ

1,25 см, береги — 2 см. Рядки: УДК; ім'я та прізвище автора (праворуч, напівжирним); установа, науковий ступінь, вчене звання, посада; назва великими літерами (посередині); анотації; текст.

4. Посилання в тексті — у квадратних дужках із номером джерела і сторінкою, напр. [1, с. 25]; список використаних джерел — наприкінці тексту за ДСТУ 8302:2015. Інтернет-посилання супроводжуються повними адресами URL.
5. Ілюстрації, графіки й таблиці розміщують безпосередньо в тексті там, де вони потрібні за змістом.
6. Структура статті: постановка проблеми та її актуальність; зв'язок із науковими й практичними завданнями; аналіз останніх досліджень; невирішені частини проблеми; мета; виклад основного матеріалу; висновки й перспективи. Структура тез: актуальність, мета, матеріали й методи, результати, висновки, список літератури.

ПОРЯДОК ПОДАННЯ

Статтю (тези) надсилають з дотриманням термінів виходу номерів[3] на електронну пошту заступника головного редактора за напрямом: психологічні науки — д-р психол. наук, професор Євдокимова Н. О. (yevdokymova@ukr.net); юридичні науки — д-р юрид. наук, професор Кириченко О. А. (alankir23@ukr.net), або головному редактору канд. психол. наук, доценту, ветерану війни — учаснику бойових дій, суб'єкту ветеранського підприємництва Назарову О. А. (nazarovua@ukr.net). Назва файлу: «прізвище_стаття» або «прізвище_тези», напр. Шевченко_стаття. Студенти (курсанти, слухачі) додають скан рецензії наукового керівника. Отримання матеріалів редакція підтверджує.

Authors from abroad prepare the paper according to the publication requirements of their country, add a short abstract in Ukrainian and send a Microsoft Word file to nazarovua@ukr.net named "surname_article" or "surname_theses".

Персональні дані авторів використовуються лише для внутрішніх завдань видання й не передаються стороннім особам; надсилання матеріалів означає згоду автора

на їх обробку відповідно до Закону України «Про захист персональних даних». Повний текст вимог — на сайті журналу[4].

REFERENCES

1. Universalna desiatkova klasyfikatsiia (UDK) : onlain-dovidnyk. Teacode. URL: https://teacode.com/online/udc (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

2. Pro vporiadkuvannia transliteratsii ukrainskoho alfavitu latynytseiu : postanova Kab. Ministriv Ukrainy vid 27.01.2010 № 55. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/55-2010-%D0%BF (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

3. Terminy vykhodu nomeriv. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi : vebsait. URL: https://expertize-journal.org.ua/termini-vikhodu (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

4. Vymohy do oformlennia statei i tez [Requirements for Articles and Abstracts]. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi : vebsait. URL: https://expertize-journal.org.ua/vimogi-do-oformlennya (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

Відомості про журнал

ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

Назва: реферативно-науковий журнал «Судово-психологічна експертиза. Застосування поліграфа і спеціальних знань в юридичній практиці» (*Forensic Psychological Examination. Application of Polygraph and Special Knowledge in Legal Practice*). Електронне (online) видання.

Ідентифікатори: ISSN 2521-1463 (Online); штриховий код EAN-13 для періодичних видань 9772521146000; державний український ідентифікатор медіа R40-05509; префікс DOI 10.53672 (Crossref), DOI журналу 10.53672/ej.

Засновник і видавець: кандидат психологічних наук, доцент, ветеран війни — учасник бойових дій, суб'єкт ветеранського підприємництва Назаров Олег Анатолійович. Внесений Державним комітетом телебачення і радіомовлення України до Державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції (свідоцтво серія ДК № 8355 від 09.06.2025; види діяльності: видавнича діяльність, розповсюдження видавничої продукції). Статус суб'єкта ветеранського підприємництва підтверджено витягом з Єдиного державного реєстру ветеранів війни від 31.10.2026 № 31102026-00003569 (Міністерство у справах ветеранів України)[3].

Видається за сприяння ТОВ «Київський міжнародний судово-експертний інститут психологічної експертизи і досліджень на поліграфі» (ТОВ «Інститут психологічної експертизи і поліграфа»); міжнародний ідентифікатор наукової організації ROR 02xc7et08[2].

Галузь: юридичні, психологічні науки. **Періодичність:** 1 раз на два місяці. **Мови видання:** українська, англійська.

Увага! Електронне видання не внесено до затвердженого Міністерством освіти і науки України переліку наукових фахових видань України.

ПРАВОВІ ПІДСТАВИ

Видання пройшло державну реєстрацію як онлайн-медіа та включене до Реєстру суб'єктів у сфері медіа відповідно до Закону України «Про медіа» (ідентифікатор медіа R40-05509). Види електронних видань, їхні вихідні відомості та правила їх розміщення визначає ДСТУ 7157:2010 «Інформація та документація. Електронні видання. Основні види та вихідні відомості»; на електронні видання поширюються також ДСТУ 3017:2015 «Інформація та документація. Видання. Основні види. Терміни та визначення понять» і ДСТУ 4861:2007 «Інформація та документація. Видання. Вихідні відомості».

МЕТА, ГАЛУЗЬ І ПРОБЛЕМАТИКА

Журнал спрямований на втілення в Україні європейських практик наукової самоорганізації, згуртування вітчизняної професійної спільноти науковців, психологів, поліграфологів, правознавців і судових експертів навколо обговорення актуальних теоретико-прикладних проблем спеціальних знань, які застосовуються в юридичній діяльності, зокрема тих, що перебувають у стадії наукової розробки.

Видання присвячене питанням теорії і практики судово-психологічної експертизи, застосування поліграфа та інших спеціальних знань у юридичній діяльності, сучасному судочинстві, навчанні, тренінгу, формуванню професійно важливих якостей представників юридичних професій (експертів, слідчих, суддів, прокурорів, адвокатів, юристів). До журналу приймаються статті проблемного характеру з цивільного, адміністративного, кримінального, кримінального процесуального та інших галузей права, а також із судової психології та інших напрямів психологічної науки, пов'язаних із судово-психологічною експертизою, використанням поліграфа і спеціальних знань у юридичній практиці. Редакція запрошує до співпраці докторів і кандидатів наук, молодих учених, а також усіх, хто займається науково-практичною діяльністю з цієї проблематики.

The journal is devoted to topical issues of the theory and practice of forensic psychological examination,

the use of the polygraph and other special knowledge in legal activities, modern legal proceedings, education and training of representatives of legal professions (experts, investigators, judges, prosecutors, attorneys, lawyers).

СТРУКТУРА ВИДАННЯ (ЗА ПОЛОЖЕННЯМ ПРО ЖУРНАЛ)

- Реферати, анотації та бібліографічні описи щодо застосування спеціальних знань: новини науки та прикладної діяльності; міжнародний досвід і співробітництво.
- Наукові публікації (статті): теорія та історія застосування спеціальних знань; судово-психологічна експертиза: методичні підходи до вирішення завдань; проблемні аспекти застосування поліграфа; правове та науково-прикладне забезпечення професійної діяльності; точка зору фахівця; юридична практика; інновації наукової школи юриспруденції професора Аланкіра; сторінка вченого.

ПОЛІТИКА ВІДКРИТОГО ДОСТУПУ

Видання практикує політику негайного відкритого доступу до опублікованого змісту, підтримуючи принципи вільного поширення наукової інформації та глобального обміну знаннями задля загального суспільного прогресу.

This publication practices a policy of immediate open access to published content, upholding the principles of the free flow of scientific information and the global exchange of knowledge.

ІСТОРІЯ ВИДАННЯ

Журнал створено у травні 2016 р. кандидатом психологічних наук, доцентом, експертом-поліграфологом, правознавцем О. А. Назаровим з метою популяризації можливостей судово-психологічної експертизи, застосування поліграфа як ефективних інструментів сучасної психологічної науки у вирішенні найвідповідальніших правових проблем і ситуацій, а також використання інших напрямів спеціальних знань у юридичній практиці (економічних, товарознавчих, медичних, військових, криміналістичних тощо). Редакційну колегію сформовано у квітні 2017 р. під час ISSN-реєстрації видання в міжнародній базі періодичних видань.

БАЗИ ДАНИХ, РЕЄСТРИ ТА БІБЛІОТЕКИ

Журнал включено до інтернет-баз даних наукових видань, державних реєстрів медіа та бібліотек:

- Реєстр суб'єктів у сфері медіа (Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення), ідентифікатор медіа R40-05509[4]
- Google Scholar (Google Академія)[5]
- ISSN International Centre — ISSN Portal, запис 2521-1463[6]
- Crossref — член-реєстрант DOI, префікс 10.53672[7]
- Реєстр наукових видань України (УкрІНТЕІ)[8]
- Polska Bibliografia Naukowa (PBN)[9]

КОНТАКТНА ІНФОРМАЦІЯ

Поштова адреса: 01001, м. Київ-1, вул. Хрещатик, 22, абонентська скринька В-62.
Mailing address: Khreshchatyk Str. 22, P.O. Box V-62, Kyiv-1, 01001, Ukraine.

Засновник — видавець (з усіх питань діяльності журналу): канд. психол. наук, доцент, ветеран війни — учасник бойових дій, суб'єкт ветеранського підприємництва Назаров Олег Анатолійович; тел. +38 (093) 476-72-60; e-mail: nazarovua@ukr.net.

Заступники головного редактора: д-р психол. наук, професор Євдокимова Наталя Олексіївна, тел. +38 (050) 493-72-81, e-mail: yevdokymova@ukr.net; д-р юрид. наук, професор Кириченко Олександр Анатолійович, тел. +38 (068) 760-60-26, e-mail: alankir23@ukr.net.

Сайт: expertize-journal.org.ua[10]; e-mail редакції: info@expertize-journal.org.ua.

Електронна сторінка цього номера[1]. Джерело відомостей: сторінка «Про реферативно-наукове видання» на сайті журналу[3].

REFERENCES

1. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi [Forensic Psychological Examination. Application of Polygraph and Special Knowledge in Legal Practice]. 2019. № 5 (28). DOI: https://doi.org/10.53672/ej.5.2019. URL: https://expert-

ize-journal.org.ua/nomera/19784-2019-5-28 (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

2. Kyivskyi mizhnarodnyi sudovo-ekspertnyi instytut psykholohichnoi ekspertyzy i doslidzhen na polihrafi [Kyiv International Forensic Institute of Psychological Examination and Polygraph Research] : zapys u reiestri naukovykh orhanizatsii Research Organization Registry (ROR). URL: https://ror.org/02xc7et08 (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

3. Vytiah z Yedynoho derzhavnoho reiestru veteraniv viiny vid 31.10.2026 № 31102026-00003569 [Extract from the Unified State Register of War Veterans of 31.10.2026 No. 31102026-00003569] : vidomosti pro subiekta veteranskoho pidpryiemnytstva (Nazarov Oleh Anatoliiovych) / Ministerstvo u spravakh veteraniv Ukrainy. Opryliudneno na storintsi "Pro naukovo-referatyvne vydannia" saitu zhurnalu. URL: https://expertize-journal.org.ua/o-nauchnom-izdanii (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

4. Vytiah z Reiestru subiektiv u sferi media shchodo online media "Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi" (identyfikator media R40-05509). Natsionalna rada Ukrainy z pytan telebachennia i radiomovlennia. URL: https://drive.google.com/file/d/1YG1vbKwA5qQ2HXbKIKXVNeZs4tcUPtaw/view (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

5. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi [Forensic Psychological Examination. Application of Polygraph and Special Knowledge in Legal Practice] : profil u Google Akademii (Google Scholar). URL: https://scholar.google.com/citations?user=EaNiTNMAAAAJ (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

6. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi [Forensic Psychological Examination. Application of Polygraph and Special Knowledge in Legal Practice] : zapys ISSN 2521-1463. ISSN Portal. ISSN International Centre. URL: https://portal.issn.org/resource/ISSN/2521-1463 (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

7. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi [Forensic Psychological Examination. Application of Polygraph and Special Knowledge in Legal Practice] : zapys zhurnalu v Crossref (prefiks DOI 10.53672). DOI: https://doi.org/10.53672/ej. [in Ukrainian].

8. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi [Forensic Psychological Examination. Application of Polygraph and Special Knowledge in Legal Practice] : zapys u Reiestri naukovykh vydan Ukrainy. UkrINTEI. URL: http://nfv.ukrintei.ua/view/614090f159cc1d06af650872 (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

9. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi [Forensic Psychological Examination. Application of Polygraph and Special Knowledge in Legal Practice] : zapys u Polska Bibliografia Naukowa (PBN). URL: https://pbn.nauka.gov.pl/core/#/journal/view/648237294097070b7dded6b3/9b3b60a2-d524-45ec-8e49-95ff3cacdb78 (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

10. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi [Forensic Psychological Examination. Application of Polygraph and Special Knowledge in Legal Practice] : vebsait. URL: https://expertize-journal.org.ua/ (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

ЕЛЕКТРОННЕ НАУКОВЕ ВИДАННЯ

Судово-психологічна експертиза. Застосування поліграфа і спеціальних знань в юридичній практиці

Реферативно-науковий online журнал

2019, № 5 (28) (вересень – жовтень 2019 р.)

Засновник, видавець, відповідальний за випуск — Назаров О. А.

Видається за сприяння Київського міжнародного судово-експертного інституту психологічної експертизи і досліджень на поліграфі (ROR 02xc7et08).

Формат А4 (210×297 мм). Гарнітура Source Serif 4. Обсяг 50 с.

Ідентифікатор медіа R40-05509. ISSN 2521-1463 (Online).

Видавник Назаров О. А. Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції серія ДК № 8355 від 09.06.2025.

01001, м. Київ-1, вул. Хрещатик, 22, а/с В-62. Тел. +38 (093) 476-72-60. E-mail: nazarovua@ukr.net

expertize-journal.org.ua